

פרופסור שמואל גליק



פרטים אישיים:

נולד בארץ בשנת תשי"ח (1948). נשוי למרגלית, אב לארבעה ילדים: סגן אוריאל יצחק (אורי) גליק ז"ל; ציפורית מרקוביץ, פסיכולוגית בכירה; ד"ר אלון גליק, גנטיקה של הצמח; ד"ר עמרם גליק מתמחה בכירורגיה פה ולסת. סב ליי"ג נכדים.

תארים אקדמיים:

1. פרופסור מן המניין, מחקר, בית המדרש לרבנים באמריקה, מכון שוקן למחקר היהדות (מיוני 2006).
2. פרופסור חבר, בית המדרש לרבנים באמריקה, ומכון שכטר למדעי היהדות (מיוני 2001).
3. מרצה, ומרצה בכיר, מכון שכטר ללימודי היהדות (מיוני 1990).

תחומי ההוראה והמחקר: ספרות התשובות והמנהגים; תולדות החינוך היהודי. עיונים בספרות השאלות והתשובות, התפתחותם של מנהגי ישראל, סוגיות בתולדות החינוך היהודי מימי הביניים עד המאה הכ'.

מבחר פרסומים בחמש השנים האחרונות (2005-2010)

א. ספרים (כתיבה ועריכה)

1. קונטרס התשובות החדש – אוצר ביבליוגרפי לספרות השו"ת, כרך ד', מפתחות וביבליוגרפיה לחקר ספרות התשובות, הוצאת מכון שוקן למדעי היהדות ומכון שכטר למדעי היהדות, ירושלים תשע"א.
2. מקורות לתולדות החינוך בישראל – שאלות ותשובות מארצות מרכז אירופה ומזרחה מהמאה הט"ו ועד ראשית המאה הכ', כרכים ה-ו, הוצאת בית המדרש לרבנים באמריקה והמכללה האקדמית ע"ש רא"מ ליפשיץ, ניו יורק וירושלים תשס"ט.

3. מקורות לתולדות החינוך בישראל – שאלות ותשובות מארצות האסלאם והאימפריה העות'מאנית מהמאה ה־17 ועד ראשית המאה ה־20, כרך ד', הוצאת בית המדרש לרבנים באמריקה והמכללה האקדמית ע"ש רא"מ ליפשיץ, ניו יורק וירושלים, תשס"ו.
4. קונטרס התשובות החדש – אוצר ביבליוגרפי לספרות השאלות והתשובות מראשית הדפוס ועד תש"ס, כרכים א-ג, בהוצאת הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר אילן, מכון שוקן למדעי היהדות, מכון שכטר למדעי היהדות, ירושלים תשס"ו-תשס"ט.
5. קונטרס על עניין שבת החתונה – שו"ת למוהר"ר אליעזר ב"ר יעקב סופינו: עותק יחידי ששרד ונתגלה בספריית מכון שוקן שלידי ביהמ"ד לרבנים באמריקה לאחר כמאתיים ושישים שנה, בהוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תשס"ז.
6. זכר דבר לעבדך – אסופת מאמרים לזכר דב רפל (עורך), בהוצאת בית הספר לחינוך ע"ש פי חורגין, אוניברסיטת בר אילן והמכללה האקדמית לחינוך ע"ש רא"מ ליפשיץ, ירושלים תשס"ז.

ב. אתר אוצרות החינוך היהודי – מחקרים ומקורות: <http://www.jewish-education-sources.co.il>, בית המדרש לרבנים באמריקה והמכללה האקדמית ע"ש רא"מ ליפשיץ, ניו יורק וירושלים 2007.

ג. ספרים (בדפוס)

1. אשנב לספרות התשובות, מכון שוקן למחקר היהדות, ירושלים [חורף 2011]
2. שרידי תשובות מאוסף ז'אק מוצרי שבספריית אוניברסיטת קמברידג', בהוצאת בריל, [אביב 2012]

ג. כתבי עת, ספרי יובל ופרסומים שפיטים:

1. "Corporal Punishment in Judicial Rulings: A Reassessment of Educational Policy in the State of Israel, Text and Context", *Essays in Modern Jewish History and Historiography in Honor of Ismar Schorsch*, ed., J werthimer, Jewish Theological Seminary of America, 2005, pp. 606-645
2. "השקפתו של הרב פרופ' שמחה אסף על חינוך רבנים והכשרתם", הגות – מחקרים בהגות החינוך היהודי ז' (תשס"ו), עמ' 201-216 [=הנ"ל], "הרב פרופ' שמחה אסף על חינוך רבנים והכשרתם באוניברסיטה העברית", מברסלאו לירושלים, בעריכת גיא מירון, מכון שכטר למדעי היהדות, ירושלים תשס"ט.
3. "פרשת 'ואברהם זקן' – מחלוקת שהסעירה את רבני איטליה במאה הי"ח", זכר דבר לעבדך – אסופת מאמרים לזכר דב רפל, בעריכת ש' גליק, בהוצאת בית הספר לחינוך ע"ש פי חורגין, אוניברסיטת בר אילן והמכללה האקדמית לחינוך ע"ש רא"מ ליפשיץ, ירושלים תשס"ז, עמ' 389-408.
4. " השיקול האידאולוגי בתשובותיהם של פוסקים אשכנזים וספרדים בענייני חינוך", הלכה ואידאולוגיה, בעריכת א' רוזנאק, מכון ון-ליר [בדפוס].
5. "על שינויים השמטות וצנזורה פנימית בספרי שאלות ותשובות", *Quntres: An Online Journal for the History, Culture, and Art of the Jewish Book*, 1, 1 (2009)
6. "החוט המשולש על הגר"ש ליברמן ויחסיו עם החזון איש והרי"ן אפשטיין", *Festschrift in Honor of Menachem Schmeltzer, Revue des études juives* [In editing]

7. "על החדר" – ביקורת: על עמנואל אטקס ודוד אסף (עורכים), אוריאל גלמן (עורך משנה), החדר: מחקרים, תעודות, פרקי ספרות וזכרונות, המרכז לחקר התפוצות באוניברסיטת תל אביב ובית שלום עליכם, תל אביב תש"ע, טז+578 עמ', מפתחות, ציון ד (תש"ע).

ד. מאמרים במוספים וכתבי עת אחרים

1. "מה כתב הצמח צדק: שינוי של שתי מילים בנוסח דיון הלכתי של האדמו"ר השלישי של חב"ד חושף עולם מרתק של כיסוי וצנזורה פנימית", מקור ראשון, מוסף שבת, י"ח בשבט תשס"ח [המשך – "ואינה תשובה", ב' אדר א' תשס"ח].
2. "שואלים ושועלים – פסיקה מגויסת בספרות השו"ת", מקור ראשון, מוסף שבת, י"ז בתמוז תשס"ט.

ה. פעילויות נוספות – עריכת כתבי-עת, חברות בארגונים אקדמיים וחינוכיים

1. חוקר אורח, Wolfson College, Cambridge (משנת 2008)
2. מרכז מחקר על תשובות שבכתבי יד שבגניזה הקהירית, יחידת טיילור-שכטר לחקר הגניזה, אוניברסיטת קמברידג' (משנת 2007).
3. פרופסור אורח, אוניברסיטה ללימודי יהדות – בית המדרש לרבנים בודאפשט (משנת 2000 עד שנת 2009).
4. ראש המרכז להגות בחינוך יהודי ע"ש דב רפל שליד מכללת ליפשיץ והמינהל לחינוך דתי (משנת 2004 עד שנת 2009).
5. עורך עמית, "הגות" – מחקרים מחקרים בהגות בחינוך יהודי, שליד המרכז להגות בחינוך יהודי ע"ש דב רפל, מכללת ליפשיץ (משנת 2009 עד שנת 2005).
6. עורך עמית, כתב-עת אלקטרוני "קונטרס" – לתולדות הספר העברי, Jewish Theological Seminary of America (משנת 2008).

ו. פרסים ומענקים

- קרן הזיכרון לתרבות יהודית.
- קרן פרידברג לחקר הגניזה
- בית המדרש לרבנים באמריקה.
- מרכז הרב ישראל לוינטל שליד מכון שכטר למדעי היהדות